



Femmes for Freedom
Defending **Girls & Women's** Rights

JAARVERSLAG 2016

Inhoud

Voorwoord	5
Projecten 2016	7
Juridisch loket	8
Signaleringskaart en trainingen vrijwilligers	
Den Haag & Rotterdam	11
Buddyproject Volwaardig meedoen Rotterdam	12
Campagne zelfbeschikking Rotterdam	13
Workshops en trainingen voor professionals en vrijwilligers	14
Gastlessen en gastcolleges	15
Femmes for Freedom als spreker	16
Politieke lobby	17
Onderzoeken	18
Media	19
Nawoord door bestuur	21

Voorwoord

Het jaar 2016 was voor de vrouwenrechten een pittig jaar. Femmes for Freedom heeft ervaren dat de vrouwenrechten onder grote druk stonden en de organisatie heeft ze met hart, ziel en ratio verdedigd. Wij vonden het bijvoorbeeld moeilijk te verkroppen dat de man van Yasmeen Dad veroordeeld werd voor 8 jaar gevangenisstraf voor haar moord. Wij blijven strijden voor vrouwen zoals Yasmeen.

Ook moeilijk was de zaak die de Blijf Groep aanspande tegen Femmes for Freedom in een poging ons monddood te maken met betrekking tot de misstanden in de vrouwenopvang. We zijn zeer trots en dankbaar voor alle steun die wij kregen uit de samenleving, politiek en media zodat wij ons op een integere manier konden verweren.

Naast het verdedigen van vrouwenrechten hebben we ook concrete voorstellen ter verbetering gedaan. Femmes for Freedom is ontzettend trots dat het amendement van Han ten Broeke is aangenomen waardoor onze meisjes en vrouwen terug kunnen keren indien zij ongewenst worden achtergelaten in het buitenland.

Daarnaast wil ik ook onze vrijwilligers en donateurs uit de grond van mijn hart bedanken voor hun inzet voor Femmes for Freedom. Alleen met onafhankelijke steun kunnen we vrouwen zonder stem een stem geven, vrouwenrechten verdedigen en verbeteren.

Shirin Musa

Directeur Femmes for Freedom



PROJECTEN 2016

Juridisch loket

Het juridisch loket is de belangrijkste activiteit van Femmes for Freedom. Doelstelling van het loket is om vrouwen bij te staan die te maken hebben met problemen rondom huwelijkse onvrijheid. Het juridische loket is te bezoeken (op afspraak) op ons kantoor in Den Haag. Maar digitaal kunnen slachtoffers ook hulp vragen via het digitale loket op onze website. Jaarlijks helpt Femmes for Freedom via het juridisch loket zo'n 40 tot 50 vrouwen en meisjes. Dit zijn slachtoffers die met een intensief traject worden geholpen door de medewerkers en vrijwilligers van Femmes for Freedom. Daarnaast krijgen wij jaarlijks verschillende telefoontjes/e-mails van maatschappelijke organisaties, politie, Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating in Den Haag (LKHA), ambtenaren, advocaten, vrouwenopvang, buurtmoeders, docenten enz. die wij zo goed mogelijk van advies proberen te voorzien.

Het juridisch loket staat onder leiding van de directeur van Femmes for Freedom, Shirin Musa. Meldingen bij het juridisch loket komen binnen via het contactformulier op de website, via mail, facebook of telefoon. Daarnaast kunnen vrouwen met hun problemen terecht bij het kantoor van Femmes for Freedom in Den Haag. Als vrouwen zich melden bij het juridisch loket, voorziet Femmes for Freedom ze van gratis informatie en (juridisch) advies op het gebied van huwelijken, huwelijksdwang, huwelijkse gevangenschap, gedwongen achterlating, onwettige huwelijken, gedwongen isolement, huiselijk geweld, echtscheidingen, polygame relaties en vrouwenopvang. Indien er verdere stappen moeten worden ondernomen wordt de vrouw doorverwezen naar de juiste instantie. Indien vrouwen tegen drempels aanlopen en niet door de reguliere hulpverlening geholpen kunnen worden, treedt Femmes for Freedom op als 'breekijzer'. Hierbij valt te denken aan advocaten, politie, landelijk knooppunt huwelijksdwang, maatschappelijk werk, politie, ambassades, wetenschappers, of Veilig Thuis. Naast het juridische advies is het ook belangrijk dat de vrouwen een buddy hebben, waar ze steun bij vinden.

Femmes for Freedom heeft de afgelopen jaren gemerkt dat wij net even een stapje verder kunnen gaan dan de reguliere hulpverlening van bijv. Veilig Thuis, het Landelijk Knooppunt of de politie. Wij noemen ons daardoor ook wel eens een 'laatste strohalm-organisatie'. Waar reguliere hulpverlening en instanties in sommige gevallen tegen beleidsmaatregelen, protocollen en regels aanloopt, kan Femmes for Freedom het verschil maken. Bijvoorbeeld als het gaat om stille lobby achter de schermen voor vrouwen die in islam georiënteerde landen niet het land zonder toestemming van de man mogen verlaten, het financieren van vliegtickets voor jonge achtergelaten meisjes of het begeleiden van een slachtoffer uit een land waar het vastgehouden wordt door familieleden. Bovendien heeft Femmes for Freedom expertise over huwelijksrecht en strafrecht van verschillende landen, waardoor wij slachtoffers van huwelijkse gevangenschap e.a. huwelijkse onvrijheden kunnen bijstaan met informatie over juridische stappen en perspectieven.

Doelstellingen

- Vrouwen en meisjes bijstaan met juridisch advies die te maken hebben met huwelijkse onvrijheid. Juist die slachtoffers helpen die door de reguliere hulpverlening lastig geholpen kunnen worden. Indien nodig, verwijzen naar de juiste (reguliere) hulpverlening.
- Vrijwillige buddy's opleiden die mee kunnen met slachtoffers naar afspraken met o.a. politie, advocaten, Veilig Thuis, maatschappelijk werkers enz. Door middel van zusterschap en empowerment vrouwen een steuntje in de rug geven en weer op weg helpen naar zelfstandigheid.

Toekomst

Het juridisch loket opereert landelijk en aan huis. Femmes for Freedom wil het juridisch loket vanaf begin 2017 uitbreiden, waarbij de focus ligt op de Haagse regio. Op het kantoor in Den Haag zal een tweewekelijks inloopspreekuur gehouden worden, speciaal voor slachtoffers van huwelijkse onvrijheid uit de regio Haaglanden. Dit inloopspreekuur is laagdrempelig en er kan vrijblijvend advies ingewonnen worden over de te nemen stappen voor het slachtoffer. Daarnaast wil Femmes for Freedom het buddynetwerk verder

uitbreiden door nieuwe buddy's op te leiden zodat zij de slachtoffers die zich bij het juridisch loket melden te kunnen voorzien van advies, maar ook door met ze mee te gaan naar afspraken bij advocaten en de rechtbank.

Ook wil Femmes for Freedom de banden aanhalen met verschillende Haagse maatschappelijke organisaties. Via deze organisaties lopen buddy's of buurtmoeders vaak tegen deze problemen aan, maar weten vaak niet hoe de situatie opgelost kan worden. Femmes for Freedom is van plan maandelijks contact te hebben met deze organisaties zodat slachtoffers doorverwezen kunnen worden naar Femmes for Freedom of andere hulporganisaties.

Financiering

Via onze institutionele subsidieverstrekkers: Mama Cash, Adessium, Diorapthe. De Haagse focus wordt vanaf 2017 gesteund door Fonds 1818 en de Gemeente Den Haag.

Samenwerkingspartners

Veilig Thuis, gemeente Den Haag, gemeente Rotterdam, Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating verschillende maatschappelijke organisaties en buurthuizen.


Femmes for Freedom pijler

Juridisch loket, zusterschap en empowerment.



'Zonder hulp van Femmes for Freedom was ik nergens geweest. Ik ben Shirin Musa en haar team heel dankbaar. Met behulp van Mup heb ik een financiële tegemoetkoming aangevraagd bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. De toekenning is een erkenning van wat mij is aangedaan. Voor dit alles was ik gezond en had ik een goede baan bij Philips Pakistan. Met mijn gezondheid gaat het nu iets beter, maar ik heb nog steeds veel stress door alle gebeurtenissen.'

Mevrouw Abbas
slachtoffer huwelijkse gevangenschap



“Vanwege de nog altijd aanwezige doch vaak onzichtbare en zeer uiteenlopende schendingen van (vrouwen-)rechten in onze samenleving, is het bestaan van FFF noodzakelijk en mijn eigen inzet hiervoor vanzelfsprekend. Hoewel in Nederland in theorie en volgens de Grondwet iedereen gelijk is, is in de praktijk van vooral de huiselijke kring deze gelijkheid soms geheel afwezig. De acties en lobby in de politiek van FFF op het brede gebied van huwelijkse onvrijheid hebben de kracht van deze kleine organisatie meermaals bewezen in het laten ontstaan van ondersteunende wetgeving en beleid voor de slachtoffers hiervan. Zolang er ongelijkheid bestaat achter gesloten deuren en in afhankelijke situaties, heeft FFF een duidelijk en noodzakelijk bestaansrecht en zet ik mij graag juridisch in om als klein onderdeel van een geheel aan deze situaties een einde te maken. Vaak vergt het veel moed en kracht om aan huwelijkse onvrijheid te ontsnappen. Wanneer die moed en kracht verzameld zijn, is de eenvoudige toegang tot een organisatie die de expertise en ervaring heeft op dat gebied, onontbeerlijk. Graag blijf ik mij hiervoor inspannen, zolang de praktijk van alledag weerbarstiger blijkt te zijn dan artikel 1 van de Grondwet ons wil doen geloven.”

Mup Maessen
vrijwilliger juridische zaken

Signaleringskaart en trainingen vrijwilligers Den Haag & Rotterdam

De signaleringskaart is het resultaat van een project dat tot stand kwam met ondersteuning en samenwerking met de Gemeente Den Haag, de Haagse maatschappelijke organisaties en de hulpverlening in Den Haag.

Training/voorlichting voor vrijwilligers

Binnen dit project kregen 14 Haagse maatschappelijke organisaties een training over huwelijkse onvrijheid van Femmes for Freedom. Tijdens de voorlichting konden de vrijwilligers feedback geven op de nog te ontwikkelen signaleringskaart. De feedback van de vrijwilligers, tips van een expertteam bestaande uit professionals van o.a. Veilig Thuis, Politie en het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating en input van Femmes for Freedom zijn gebundeld in een handig boekje voor Haagse vrijwilligers.

Signaleringskaart huwelijkse onvrijheid

Alle informatie van de trainingen over o.a. huwelijksdwang, huwelijkse gevangenschap en verborgen vrouwen is gebundeld in het boekje en kunnen de vrijwilligers nog eens rustig nalezen. In de signaleringskaart is er uitgebreid aandacht voor wat vrijwilligers zouden kunnen doen indien ze een slachtoffer van huwelijkse onvrijheid willen helpen. Ook is er in het boekje een overzicht te vinden van de Haagse hulpverlening rondom huwelijkse onvrijheid.

De online versie van de Haagse signaleringskaart kunt u hier lezen.

Doelstellingen

- Haagse vrijwilligers trainen en van informatie voorzien op het gebied van huwelijkse onvrijheid.
- Een handig naslagwerk (signaleringskaart) ontwikkelen waarin de thema's rondom huwelijkse onvrijheid beknopt worden omschreven, er een overzicht komt van de verschillende hulpverleningsinstanties in Den Haag, en het bieden van concrete handelingsperspectieven wat vrijwilligers kunnen doen om slachtoffers te helpen en te begeleiden.

Toekomst

Al in 2016 is begonnen met het opstarten van hetzelfde project in Rotterdam. In samenwerking met Bureau Tangram wordt er hard gewerkt aan de afronding van de Rotterdamse signaleringskaart. Daarna worden Rotterdamse vrijwilligers getraind op thema's van de signaleringskaart zodat zij slachtoffers beter kunnen helpen en doorverwijzen naar de juiste hulpverleningsinstanties.

Financiering

Dit project kwam tot stand door financiering van de Gemeente Den Haag en Zonta Nederland.

Samenwerkingspartners

Gemeente Den Haag, Veilig Thuis, Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating, Haagse zelforganisaties (o.a. Buurthuis de Mussen, Stichting Yasmin, Stichting Avrasya, Moeder en Dochter).

Femmes for Freedom pijler

Preventie en voorlichting.

SchilderswijkMoeders

@SchilderMoeders

Top samenwerking met @femmes4freedom

ware heldin is Shirin! Dank daarvoor!

#powervrouwen #actie #samenwerken

#krachtenbundelen

tweet Schilderswijkmoeders

Buddyproject Volwaardig meedoen Rotterdam

In samenwerking met de Gemeente Rotterdam voert Femmes for Freedom in 2016/2017 het Buddyproject 'Volwaardig meedoen' uit. Femmes for Freedom en de Gemeente Rotterdam trainen 9 vrijwillige buddy's op het omgaan en coachen van slachtoffers van huiselijk- en eengerelateerd geweld. De vrijwilligers zelf staan onder coaching en supervisie van maatschappelijk werker Fatima Elfarh, een vrijwillige coördinator die een opleiding doet tot maatschappelijk werker. De buddy's begeleiden 15 vrouwen die in gedwongen isolement hebben geleefd weer op weg naar zelfredzaamheid.

De vrijwillige buddy's worden opgeleid door Femmes for Freedom en de Gemeente Rotterdam om te signaleren en melden rondom problemen van huiselijk- en eengerelateerd geweld, vrouwen te begeleiden door middel van vertrouwenscoaching richting participatie in de samenleving zodat ze weer volwaardig mee kunnen doen in Rotterdam.

Doelstellingen

- Huiselijk- en eengerelateerd geweld in een vroeg stadium signaleringen en melden.
- Slachtoffers doorverwijzen naar de hulpverlening (Veilig Thuis, wijkteams huiselijk geweld expert, politie).
- Slachtoffers begeleiden d.m.v. vertrouwenscoaching en empowerment.
- Slachtoffers helpen met het nazorgtraject (participatie in de samenleving, oppakken van leven en het voorkomen van terugval).

Toekomst

Aan het einde van dit traject volgt evaluatie van het project. Femmes for Freedom zou dit project graag voortzetten in de toekomst.

Financiering

Dit project wordt gefinancierd door de Gemeente Rotterdam.

Samenwerkingspartners

Gemeente Rotterdam, Veilig Thuis Rotterdam, Wijkteams.

Femmes for Freedom pijler

Preventie en voorlichting, juridisch loket, zusterschap en empowerment.

"In samenwerking met Veilig Thuis van de gemeente Rotterdam heeft Femmes For Freedom een project ontwikkelt genaamd Buddyproject 'Volwaardig meedoen'. Centraal hierbij staan vrouwen die in gedwongen isolement leven en op die manier niet meekomen in de maatschappij. Sinds augustus 2016 ben ik in dienst getreden bij Femmes for Freedom om de functie van projectcoördinator en buddycoach te vervullen. Femmes for Freedom staat dicht bij de vrouwen die op een of ander manier belemmeringen ondervinden in hun huwelijk. De vrouwen zien in Femmes for Freedom een veilige haven als zij zich niet gehoord voelen bij andere instanties of het vertrouwen hebben verloren bij overheidsinstellingen. Zij ondervinden vaak juridische knelpunten. Hun wereld stopt bij de voordeur. Op die manier hebben zij geen inzicht welke rechten zij hebben en worden ze beperkt in hun vrijheden, kennis, onafhankelijkheid en eigen kracht. Wij streven er in dit project naar om de gedwongen verborgen vrouwen in kaart te brengen. Door middel van aansturen op activiteiten, taallessen, ondersteuning bij praktische en/of juridische zaken, eigen woonomgeving leren kennen en netwerk opbouwen, deelnemen aan sport activiteiten/ buurtactiviteiten willen wij onze doelstelling bereiken. Iedereen heeft het recht aanspraak te maken op zijn vrijheden.

Wij hebben een aantal buddy's geworven die ingezet worden in de wijken verdeeld over Rotterdam. Zij hebben kennis van de sociale kaart en kunnen in samenwerking met Huiselijk Geweld experts adequaat inspelen op meldingen. Het is een eer dat Femmes for Freedom vertrouwen heeft in mijn expertise en mij de ruimte geeft om deel uit te maken van het project Buddy plus. Femmes for Freedom is een inspiratiebron voor alle vrouwen die een zelfstandig positie in de maatschappij willen genereren."

Fatima Elfarh

projectcoördinator Buddyproject Volwaardig meedoen

Campagne zelfbeschikking Rotterdam

De Gemeente Rotterdam en Femmes for Freedom werken momenteel aan een grote publiekscampagne gericht op jonge vrouwen met een niet-westerse achtergrond met als thema zelfbeschikking. Omdat het idee voor zo'n campagne van Femmes for Freedom afkomstig is, werken medewerkers van Femmes for Freedom mee aan de ontwikkeling van deze campagne als adviseurs. De campagne wordt in het voorjaar van 2017 gelanceerd.

Doelstellingen

- Steuntje in de rug bieden aan Rotterdamse meiden met een biculturele achtergrond: je mag je eigen keuzes maken.
- Discussie op gang brengen over eigen partnerkeuze en seksuele en reproductieve rechten.

Toekomst

Femmes for Freedom wil graag meer campagnes initiëren en adviseren over campagnes rondom thema's van huwelijkse onvrijheid.

Financiering

De opdrachtgever van deze campagne is de Gemeente Rotterdam.

Samenwerkingspartners

Gemeente Rotterdam

Femmes for Freedom pijler

Preventie en voorlichting



“Met veel plezier en enthousiasme heeft Femmes for Freedom de afgelopen maanden aan deze campagne gewerkt. Het idee van deze campagne komt uit de koker van FFF. Het is mooi om te zien dat de gemeente Rotterdam en in het bijzonder wethouder Schneider het lef heeft om de thema's rondom zelfbeschikking en eigen partnerkeuze aan te kaarten in Rotterdam. De adviserende rol past Femmes for Freedom goed: wij kennen de doelgroep, weten wat er speelt in de stad en genieten van het creatieve proces rondom zo'n campagne.”

Claudia Verhoeven
communicatie, educatie en fondsenwerving
Femmes for Freedom

Workshops en trainingen voor professionals en vrijwilligers

Femmes for Freedom verzorgt workshops en trainingen op maat voor professionals (o.a. maatschappelijk werkers, medewerkers van Veilig Thuis, huisartsen en verpleegkundigen, advocaten, politieagenten) en vrijwilligers (o.a. buurtmoeders, buddy's, vrijwillige maatschappelijk werkers).

Trainingen worden verzorgd door professionals van Femmes for Freedom en kunnen gaan over verschillende thema's;

- huwelijksdwang
- kindhuwelijken
- religieuze huwelijken
- huwelijkse gevangenschap
- verborgen en geïsoleerde vrouwen
- polygamie
- gedwongen achterlating
- eerwraak
- juridische aspecten en concrete handelingsperspectieven inzake huwelijkse onvrijheid

In 2016 verzorgde Femmes for Freedom workshops en trainingen voor o.a.;

- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Capelle aan den IJssel
- Maatschappelijk werk
- Vrijwillige buurtmoeders, buddy's en zelforganisaties (o.a. Buurthuis de Mussen, Stichting Yasmeen, Stichting Avrasya, Stichting Moeder & Dochter, Stichting Hindustani, Islamitische Cultureel vrouwenvereniging AASRA) in Den Haag
- Haagsche Hogeschool

Doelstellingen

- Deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers die in hun werkzaamheden te maken krijgen met de problematiek rondom huwelijkse onvrijheid.
- Hulpverleners praktische handvaten bieden van hoe ze slachtoffers concreet kunnen helpen.
- Professionals bekend maken met het werk van Femmes for Freedom en wat de stichting voor slachtoffers van huwelijkse onvrijheid kan betekenen.

Toekomst

Ook in de toekomst blijft Femmes for Freedom graag professionals trainen, gastcolleges en gastlessen geven.

Financiering

Deze trainingen worden aangeboden op aanvraag. De aanvrager/opdrachtgever neemt de kosten voor zijn rekening. Door opdrachtgever of ondersteuning d.m.v. institutionele financiering (Mama Cash, Adessium Foundation, Dioraphte).

Femmes for Freedom pijler

Preventie en voorlichting, juridisch loket, zusterschap en empowerment.

Gastlessen en gastcolleges

Femmes for Freedom heeft speciaal voor het voortgezet onderwijs en het MBO een interactieve gastles ontwikkeld over huwelijksdwang en gedwongen achterlating. Naast informatie over deze thema's, worden de jongeren ook aan het denken gezet d.m.v. stellingen. Aan het einde van de gastles krijgen leerlingen een anti-huwelijksdwangspieken van Femmes for Freedom.

Voor relevante studierichtingen als maatschappelijk werk, pedagogiek en rechten verzorgt Femmes for Freedom jaarlijks gastcolleges over onderwerpen die aansluiten bij de thematiek van de studie.

Onderwijsinstellingen waar Femmes for Freedom in 2016 gastlessen heeft gegeven:

- ROC Mondriaan – Den Haag
- Haagse Hogeschool – o.a. studenten pedagogiek en verpleegkunde
- Universiteit van Amsterdam
- Hogeschool Windesheim – Zwolle
- Rjksuniversiteit Groningen

Doelstellingen

Jongeren en toekomstige professionals informeren over de verschillende thema's rondom huwelijks onvrijheid.

Toekomst


Ook in de toekomst blijft Femmes for Freedom graag jongeren en toekomstige professionals trainen en hun deskundigheid bevorderen op het gebied van huwelijks onvrijheid.

Financiering

De gastlessen en gastcolleges worden aangeboden op aanvraag. Scholen betalen een klein bedrag voor de gastlessen. De gastlessen worden daardoor mogelijk gemaakt via onze institutionele subsidieering.

Femmes for Freedom pijler

Preventie en voorlichting



"Ik heb mevrouw Musa uitgenodigd nadat ik haar geëngageerd op de radio heb horen vertellen over het werk van Femmes for Freedom. Met name omdat de problematiek waar zij tegen strijdt grotendeels onbekend is bij onze populatie leerlingen. Haar gastlessen hebben mijn verwachtingen ruim overtroffen. De leerlingen waren erg onder de indruk van haar persoonlijke verhaal, haar bescheidenheid en haar strijd tegen onrecht."

Emile van den Oever
docent Kalsbeekcollege in Woerden

"De anti-huwelijksdwangspieken zijn een tastbaar hulpmiddel waarmee studenten meer ideeën krijgen over het tegengaan van huwelijksdwang en achterlating. Met de informatie op de pen kunnen de studenten dit eerder opmerken en beter opletten of ze dit in hun omgeving herkennen. De pen is een hulpmiddel als aanvulling op de lessen. Met iets tastbaars als een pen wordt je er toch steeds aan herinnert. Het maakt de stap kleiner om hulp te vragen door alle informatie over de hulpverlening."

Mevr. N. Dijkhuizen
ROC Mondriaan

Femmes for Freedom als spreker

Shirin Musa, directeur van Femmes for Freedom, wordt verschillende keren per jaar gevraagd te spreken op een evenement of een bijdrage te leveren in een debat.

- Deelname debat op de Politieacademie
- Debat in De Balie over 'framinisme of feministisch policolor'
- Gastcollege Haagse Hogeschool 'Woman and Worth: honour and gender based violence'
- Soroptimisten
- Lezing Rijksuniversiteit Groningen
- CDA Vrouwenorganisatie (CDAV)
- Amnesty International – Movies that Matterfestival

Financiering

kleine bijdrage van de scholen en institutionele financiering (Mama Cash, Adessium Foundation en Dioraphte)

Femmes for Freedom pijler

preventie en voorlichting, internationaal, politieke en maatschappelijke bewustwording'

partijen op 22 februari 2002 gesloten islamitische huwelijk heeft in Nederland geen civielrechtelijke gevolgen. Het staat de vrouw vrij in Nederland in het huwelijk te treden. (...) Het staat de vrouw vrij zich wel of niet aan de voorschriften van islamitisch familierecht te aanpakken. Het huwelijk en de ontbinding daarvan te onderwerpen bijvoorbeeld door de zaak voor te leggen aan een Sharia rechtbank. Het valt daarom niet zonder meer in te zien dat de vrouw door de weigering van de man mee te werken aan ontbinding van dit huwelijk door Talak of Khula in enig door de Nederlandse rechtscorde beschermd belang wordt getroffen. 'Wij stúitten ons omlaags op deze uitspraak, de zaak is ingewikkeld maar we menen hem toch onder de aandacht te moeten brengen. Het is voor het functioneren van de rechtstaat van groot belang dat alle Nederlanders over dezelfde fundamentele rechten en vrijheden beschikken en een beroep op de rechter kunnen doen wanneer deze geschonden worden.

Muslimmeisjes en -vrouwen hebben helaas nog te vaak te kampen met een patriarchaal systeem, waarbij zij binnen de gemeenschap maar ook binnen de islam zelf minder rechten hebben dan de man. Gedwongen huwelijken, kindhuwelijken, polygame huwelijken, het komt helaas nog allemaal voor.

Ook vrijwillige gesloten huwelijken kunnen in een onmenselijke huwelijke gevangenschap otaarden, wanneer de man weigert te scheiden. Terwijl de man al lang een nieuwe vrouw heeft, blijft de vrouw in het huwelijk vastzitten en kan zij haar eigen leven niet verder vorm geven. Bij reizen naar een islamitisch land wacht haar mogelijk een veroordeling wegens geen gehoor geven aan de echtelijke geboortsaanspreekplicht, bigamie of overspel.

Enige tijd terug was er een discussie of Nederland niet ook Sharia's rechtbanken moest krijgen, waarbinnen de islamitische gemeenschap zijn eigen familie zaken zou kunnen regelen. Eigen zaken regelen klinkt mooi, maar werkt alleen als alle betrokkenen een gelijke uitgangspunt hebben. Dat is in het islamitische familierecht helaas niet het geval. Nooit mag de Nederlandse staat en rechtspraak meewerken aan het onderdrukken van vrouwen onder het mom van vrijheid van godsdienst. Al eerder heeft Femmes for Freedom daarom ook geprotesteerd tegen het met impliciete steun van de overheid bevorderen van religieuze huwelijken tussen minderjarige moslimjongeren. Dit werd met de beste bedoelingen gedaan, namelijk om eer-zaak om een manier te voorkomen, maar



Een vrouw die naar vrijheid streeft, verdient onze steun

gingen om hen geleerd te houden, niet slagen. Ook is het belangrijk dat de Nederlandse regering zich internationaal inzet voor het recht om te scheiden; waarom zetten we ons wel in voor homorechten, maar zijn we bang om landen aan te spreken op hun huwelijkswetgeving?

Als blijft, zie moslimvrouwen niet als probleemzoekers. Niet het religieuze patriarchaat, maar juist deze vrouwen zullen zorgen voor vernieuwing van hun gemeenschap, met binnen de Nederlandse democratische rechtsstaat passende man-vrouw verhoudingen.



Shirin Musa is directeur van Femmes for Freedom, Defending Girls and Women's Rights

SHARIA-RADEN

Notabelen als rechter

In het islamitische familierecht hebben man en vrouw niet dezelfde status. Zo kan een islamitisch huwelijk eenzijdig worden beëindigd door de man, maar niet door de vrouw. Als de man driemaal de Arabische formule talak ('ik verstoort u') uitspreekt, is het huwelijk volgens islamitisch recht ontbonden. Een vrouw kan alleen scheiden van haar man met instemming van een islamitische rechtsgeleerde. Het komt regelmatig voor dat een moslimvrouw wier echtscheiding is uitgesproken door een burgerlijke rechter vervolgens sluit op weigering van haar echtgenoot om ook volgens islamitisch recht te scheiden. Dat kan erkenning van de scheiding door familie, de gemeenschap en het land van herkomst in de weg staan en grote sociale problemen opleveren.

Zo ontstond in Europa een toenemende vraag naar een vorm van arbitrage in eigen kring, buiten de burgerlijke rechter om. In Groot-Brittannië bestaan sinds het begin van de jaren tachtig plaatselijke Sharia-raden, informele arbitrage raden die bemiddelen in conflicten binnen de religieuze gemeenschap. Ze bestaan uit islamitische rechtsgeleerden en notabelen als huisartsen en onderwijzers aan islamitische scholen. Zij kunnen certificaten van echtscheiding uitgeven die geldig zijn volgens religieus recht.

Deze raden zijn omstreden. Critici zien hierin een sluierende introductie van parallelle rechtspraak binnen secular Europa, die de ongelijkheid van mannen en vrouwen bestendigt. Uit een onderzoek dat in 2012 is ingesteld in opdracht van het Britse ministerie van Justitie blijkt dat de raden aanvatten

Politieke lobby

Femmes for Freedom agendeert problemen rondom huwelijkse onvrijheid op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Hoogtepunten van de resultaten op dit gebied zijn:

- Femmes for Freedom heeft de maatschappelijke en politieke discussie over verbeteringen in vrouwenopvang geagendeerd. D66, SP en PvdA hebben Kamervragen gesteld. De debatten in de gemeenteraad van Haarlem hebben tot een nieuw onafhankelijk onderzoek geleid. Ook het nieuwe onderzoek bevestigt de klachten van de vrouwen.
- FIER steunt Femmes for Freedom inzake het tegengaan van armoede van vrouwen in de vrouwenopvang. FIER heeft de Nationale Ombudsman om een onderzoek gevraagd. Het onderzoek is gestart en wordt in de zomer van 2017 gepubliceerd.
- Femmes for Freedom was spreekster aan het ronde tafel gesprek over gedwongen huwelijken in de Tweede Kamer. De aanbevelingen van FFF werden meegenomen in het algemeen overleg over gedwongen huwelijken.
- Femmes for Freedom heeft gesprekken gevoerd met minister Schippers voor haar Schoo-lezing. De input van de stichting werd meegenomen in de speech. Minister Schippers heeft een warm pleidooi gehouden voor steun aan migranten en vluchtelingenvrouwen die met huwelijkse onvrijheid te maken hebben.
- Naar aanleiding van misstanden in de vrouwenopvang Blijf Groep Heemskerk agendeerde Femmes for Freedom in 2015 de maatschappelijke en politieke discussie over verbeteringen in de vrouwenopvang. Naar aanleiding hiervan zijn diverse raad-en kamervragen gesteld en is er onderzoek gedaan. Het laatste onderzoeksrapport was aanleiding voor Blijf Groep om FFF de mond te snoeren door middel van een kort geding om alle berichtgeving over de vrouwenopvang van de website te halen. Dit resulteerde tot maatschappelijke en politieke verontwaardiging en steun.
- Femmes for Freedom heeft kennisgemaakt met Jerry Straub, de nieuwe directeur van de Federatie Opvang. FFF en Federatie Opvang gaan zich sterk maken voor een betere vrouwenopvang.
- Femmes for Freedom heeft input geleverd voor de initiatiefnota van de VVD in de Tweede Kamer. Deze heeft tot het vijfpuntenplan van de VVD geleid voor betere wetgeving, hulpverlening en handhaving.
- De VVD heeft na gesprekken met Femmes for Freedom een amendement ingediend om in de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken 1,5 miljoen euro te reserveren voor de opsporing, accommodatie-en repatriatiekosten van vrouwen en meisjes die in het buitenland zijn uitgehuwelijkt en achtergelaten.
- De ALDE fractie organiseert in samenwerking met Femmes for Freedom een hoorzitting over huwelijkse gevangenschap in het Europees Parlement in 2017.



Vera Bergkamp (Tweede Kamerlid, D66): "Het is belangrijk om gebruik te maken van de kennis die we in Nederland hebben, bijvoorbeeld via Femmes for Freedom, Jeugdzorg, Atria, Kennisplatform Integratie & Samenleving maar ook het COA. Op welke manier worden deze organisaties bij de aanpak betrokken? Ik ben heel benieuwd naar de wijze waarop het proces eruitziet."

Sadet Karabulut (Tweede Kamerlid, SP): "Het strafrecht geeft de achtergelaten vrouwen en kinderen meer kans met reisdocumenten. Het komt echter nog steeds voor dat vrouwen moeten bedelen om hun tickets voor terugkeer. Politieagenten en Femmes for Freedom hebben mij verteld hoe zij vrouwen te hulp schoten met een voorschot. Kan de Minister deze sores niet in één keer verhelpen met een landelijk fonds?"

- Leefbaar Rotterdam heeft na gesprekken met Femmes for Freedom het aanpakken van eerwraak door een getrainde politie unit in de gemeenteraad voorgesteld. De aanbevelingen zijn overgenomen en met ingang van 2017 doet de Politie Rotterdam aan vroegherkenning van eerwraak.
- Femmes for Freedom was namens 'the deprived and marginalized' op kosten van IWRAP in november 2016 bij de 4 jaarlijkse behandeling door het CEDAW Comité van de VN over de naleving van het CEDAW verdrag door de Nederlandse regering. Het CEDAW Comité complimenteerde de Nederlandse regering met de strafbaarstelling van huwelijkse gevangenschap als eerste land in de wereld. Naar aanleiding van intensieve lobby van FFF i.s.m. de Nederlandse NGO's heeft het CEDAW Comité in haar 'concluding observations' de Nederlandse regering geadviseerd dat huwelijkse gevangenschap beter aangepakt moet worden; onder meer door voorlichting aan en training van de rechterlijke macht, het openbaar ministerie, de politie en de advocatuur. Foto met Bussemaker en groepsfoto CEDAW.
- Femmes for Freedom is in Engeland geweest voor lobby en agendering van huwelijkse gevangenschap.

Sadet Karabulut (Tweede Kamerlid, SP): "Ik zou willen dat er mensen waren opgestaan die tegen ouders zeggen dat seksuele vrijheid belangrijk is en dat we seksuele en reproductieve rechten, gelijke rechten, hebben. Ik heb ze niet gezien. Als ze er wel zijn, moet je ze natuurlijk inzetten. Ik zou zeggen: loop voorop. De overheid heeft mensen dienstverlening aan te bieden. In die zin hebben wij ook scheiding van kerk en staat, wat een samenwerking natuurlijk niet in de weg staat. Ik roep de heer Öztürk op om eens met andere vrouwen te praten, bijvoorbeeld met Femmes for Freedom."



Onderzoeken

Femmes for Freedom vindt het belangrijk dat er meer informatie en cijfers in kaart wordt gebracht rondom huwelijks onvrijheid.

Daarom doet de wetenschappelijke 'poot' van Femmes for Freedom heeft daarom de volgende de volgende werkzaamheden ontwikkelt:

- Het doen van autonoom onderzoek en het agenderen van nieuwe onderzoeken.
- Het vervullen van een wetenschappelijke "watch dog"-functie, nl. het corrigeren van en aandacht vragen voor de eventuele gebrekkige inhoud van onderzoeksrapporten.
- Monitoren van regionale en nationale (wetenschappelijke) rapporten van onderzoeksinstituten en welzijnsorganisaties met betrekking tot de doelstelling en doelgroep van Femmes for Freedom.
- Binnenhalen van fondsen voor eigen (wetenschappelijk) onderzoek en rechtszaken.
- Het onderhouden van een universitair netwerk.
- Het publiceren van artikelen in relevante vakbladen en andere media-outlets.

In 2017 heeft Femmes for Freedom haar watch dog functie ingezet door kritisch te kijken naar het rapport van Bing met betrekking tot de vrouwenopvang van de Blijf Groep in Haarlem.

FFF heeft de gemeente Rotterdam gevraagd een big data onderzoek te doen naar huwelijksmigranten om te kijken of er een causaal verband is met gedwongen isolement in deze groep. De gemeente Rotterdam heeft het idee omarmd en een onderzoeksteam en wetenschappelijke begeleidingscommissie geïnstalleerd. Femmes for Freedom heeft zitting genomen in de begeleidingscommissie.

Daarnaast heeft vrijwilliger Anasuya research gedaan naar de repatriatie en hulpverlening van vrouwen en meisjes van Europese landen die het slachtoffer zijn geworden van huwelijksdwang, achterlating en huwelijksgevangenschap. Dit onderzoek heeft Femmes for Freedom ontzettend geholpen bij de politieke lobby voor vliegtickets, repatriëring en accommodatie en andere hulp aan deze slachtoffers.

Financiering

institutionele financiering (Mama Cash, Adessium Foundation, Diorapthe).

Femmes for Freedom pijler

Kenniscentrum.

"Ik ben na verloop van mijn studie Internationale Betrekkingen en Organisatie bij Femmes For Freedom als vrijwilliger terecht gekomen. Ik heb gedurende het afgelopen jaar verschillende taken verricht, met name research omtrent deze issues op internationaal gebied. Zo heb ik contact opgenomen met organisaties in andere landen die zich met enigszins hetzelfde als Femmes for Freedom bezig gehouden. Het doel hiervan was om zoveel mogelijk informatie te vinden ter ondersteuning van het doorvoeren van onze eigen politieke belangen."

Anasuya





'Vrouwenrechten anno nu' maakt Amnesty International de balans op na honderd jaar vrouwenkiesrecht. Hoe is het nu eigenlijk gesteld met de rechten van vrouwen anno 2016? Naast verhalen van vrouwenrechtenactivisten van over de wereld maken we ook kennis met een aantal vrouwen die zich in Nederland sterk maken voor de gelijkheid van vrouwen in de wereld. Ook Femmes for Freedom's Shirin Musa vertelde haar verhaal voor deze tentoonstelling.

Media

Femmes for Freedom gebruikt optredens in de media om belangrijke onderwerpen op de maatschappelijke en politieke agenda te zetten. Dit is een overzicht van de mediaoptredens in 2016:

Medium	Aantal keer	
Televisie	7	o.a. RTL Nieuws, RTL Boulevard, Hart van Nederland, Undercover in Nederland
Krant	10	o.a. Trouw, Volkskrant, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad
Magazine	2	Opzij
Internet/blog	4	o.a. Joop, NRC, RTL Nieuws
Radio	2	Radio 1

Zie voor een uitgebreid overzicht: <http://www.femmesforfreedom.com/media/>

Daarnaast schrijft Shirin Musa, directeur van Femmes for Freedom, ook regelmatig opiniestukken om belangrijke thema's zoals huwelijkse gevangenschap en vrouwenrechten te agenderen. Opiniestukken in 2016:

- <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/02/09/een-vrouw-die-naar-vrijheid-streeft-verdiert-onz-1586426-a1039536>
- <http://www.joop.nl/opinies/overheid-geeft-macht-aan-vrouwenrechten-schenden>
- <https://www.trouw.nl/home/nog-te-veel-meisjes-vechten-voor-hun-rechten~a7e3e32d/>

Nawoord door bestuur

Het afgelopen jaar was een dynamisch en interessant jaar. We hebben dit jaar opnieuw bewezen een erkende expert te zijn in het streven naar huwelijkse vrijheid en gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Hierdoor is het voor ons mogelijk om daadwerkelijk het verschil te kunnen maken voor onze doelgroep en het beleid te beïnvloeden. Een mooi resultaat.

Natuurlijk kunnen we dit als Femmes for Freedom niet alleen. In ons streven naar huwelijkse gelijkheid en vrijheid prijzen we ons gelukkig met de steun en hulp van een grote groep van vrijwilligers, donateurs, samenwerkingspartners, de institutionele donoren. Mede dankzij hen kunnen we onze activiteiten met grote inzet realiseren.

Het bestuur en de medewerkers van Femmes for Freedom willen we u hartelijk danken voor uw steun en inzet!

Bestuur van Femmes for Freedom

- Rahina Ramzan
- Jeroen de Goeij
- Nazha Chafia



Femmes for Freedom wil alle samenwerkingspartners,
financierders en subsidieverstrekkers hartelijk bedanken
voor de samenwerking in 2016!

**ma
ma
cash**
(she changes the world)



dioraphte



